

[Atli Dam]

brændsel i Dounreay i Skotland. Alle danske, der har følt ængstelse ved tilstedeværelsen af atomkraftværker i Danmarks nabolande, vil forstå den færøske frygt for konsekvenserne af gennemførelsen af Dounreayplanerne, hvor problematikken omfatter transport og opbevaring af det langt farligere plutoniumbrændstof, bearbejdelse af dette og deponering af det endelige affald fra raffineringen.

De påvirkninger, man allerede kender til fra Sellafieldanlægget, gør, at man virkelig er skræmt af perspektivet i et flere gange større anlæg i Færøernes umiddelbare nærhed.

Udenrigspolitik og forsvarspolitik er regeringens ansvarsområde og tælles ikke blandt de områder, der kan overgå til særanliggende. Det har dog været og er fortsat naturligt, at Færøernes Lagting fremmer beslutningsforslag som henstillinger til regeringen. Det forventes, at regeringen inkorporerer disse forslag i en samlet udenrigspolitik for riget.

Det får så være, at vi fra tid til anden får at vide, at de færøske forslag er uforenelige med rigets sikkerhedsmæssige behov eller overordnede udenrigspolitiske interesser, sådan som det har været tilfældet med de færøske vedtagelser om alliancefrihed.

Der vil sandsynligvis også fremover blive gjort vedtagelser i det færøske Lagting, og vi må så håbe, at afspænding og nedrustning med tiden vil fuldbyrde tidligere vedtagelser.

Vi følger den aktuelle udvikling meget nøje, og alle afspændingsinitiativer hilses med glæde, og vi vil derfor nøje studere hr. Gorbatjovs udspil i Norden. Vi har en speciel interesse i udviklingen vedrørende atomvåbenfri zoner. Helt oplagt bunder denne interesse i den forskellige situation, som vi befinder os i i forhold til de større landområder i Norden som helhed. For os har det betydning, hvad der besluttes vedrørende landområderne, men det er langt væsentligere, hvad der sker eller kan ske i eller på havområderne mellem Grønland og Island, Island og Færøerne og Færøerne og Shetlandsøerne. Vi har ingen interesse i at blive hægtet af i den udvikling, der forhåbentlig kommer vedrørende aftaler om atomvåbenfri zoner, men må stærkt appellere til regeringen om at sikre, at eventuelle aftaler kommer til at omfatte realistiske garantier vedrørende disse store havområder. Om disse garantier skal ga-

rantere atomvåbenfrihed eller aftaler vedrørende kontrolleret gennemsejling eller fremføring, får vi forhåbentlig lejlighed til at vende tilbage til.

Der findes mennesker på Færøerne, der mener, at der efter gennemførelsen af bloktilskudsreformen, en eventuel undergrundsaftale og et større økonomisk ansvar til Færøerne ved en ændret byrdefordeling ikke er stort behov for færøsk repræsentation i Folketinget. Heri er jeg uenig, idet jeg fortsat mener, at alle tre rigsd dele vil have mere gavn af et samarbejde med respekt for, at der er tale om tre forskellige folk, der skal og kan samarbejde på lige fod, end at hver trækker på sin hammel.

Det er i dag ikke kronerne og ørene, der skal betinge et samarbejde, men en filosofi og en ideologisk holdning. Derfor er det vigtigt at vedligeholde samarbejdet som en levende organisme, der hele tiden udvikler sig. Det medfører en forpligtelse til hele tiden at finde nye løsninger, bæredygtige til dagens krav.

Taanquist (S):

Jeg har med stor interesse læst afsnittene i statsministerens åbningstale om forbedring af beskæftigelsen, stimulering af produktudviklingen og styrkelse af eksporten, og jeg synes, de generelle formuleringer er gode nok. Men en af Danmarks største virksomheder, Danfoss på Als, har fundet en ny eksportartikel, som det ikke har været spor svært at få afsat i udlandet: man er begyndt at eksportere sine arbejdspladser. Foreløbig drejer det sig om 700 arbejdspladser, der flyttes fra Nordborg til Flensborg. Her er altså ikke tale om afdelinger, der sammenlægges her i landet, der er ikke tale om salg af en virksomhed til udlandet, hvor arbejdspladserne trods alt bliver her i landet. Her er rent ud tale om, at danske arbejdspladser flyttes til udlandet. Beslutningen er taget stort set hen over hovedet på de ansatte uden hensyn til dem, der nu bliver arbejdsløse, og uden hensyn til, hvorledes det berører det omgivende samfund, der er helt afhængig af denne ene store virksomhed, et såkaldt monostrukturområde.

Der siges at være tale om en rationalisering, idet man sammenlægger produktionen af kompressorer i Flensborg, men man kunne lige så vel have forventet, at produktionen var blevet lagt sammen hos modervirksomheden i Nord-